

DANISH HEALTH
AUTHORITY

Program szczepień dzieci

Szczepienia chronią

Health for all ♥ + ●

Treść

4 Szczepienie dzieci

6 Kiedy zaszczepić dziecko?

8 Pytania i odpowiedzi na temat szczepień

11 Jakie szczepienia zaleca się dzieciom?

11 Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i grypie typu B (bakterii Hib)

14 Szczepienia przeciwko pneumokokom

15 Szczepienia (MMR) przeciwko odrze, śwince i różyczce

18 Szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy, rakowi odbytu i brodawkom narządów płciowych (czyli przeciwko HPV)

20 Więcej informacji

Szczepienie dzieci

W Danii wszystkim dzieciom oferuje się szczepienia przeciwko wielu chorobom zakaźnym. Są to choroby niebezpieczne dla organizmu. W najgorszym przypadku mogą nawet doprowadzić do śmierci. Duński program szczepień dziecięcych istnieje od 1943 r.

Dziecko objęte tym programem jest odpowiednio chronione przed poważnymi chorobami, takimi jak: odra, polio i krztusiec.

Dlaczego szczepienia proponuje się dzieciom?

Zaszczepione dziecko chroni przed poważnymi chorobami nie tylko siebie, ale także otoczenie.

Wiele chorób, przeciwko którym się szczepimy, właściwie już wyeliminowano w Danii. Zawdzięczamy to głównie szczepieniom. Dzięki zaszczepieniu dużej liczby osób choroby trudniej się rozprzestrzeniają. W wielu krajach są one jednak nadal obecne. Mogą do nas powrócić, jeśli przestaniemy się szczepić. W Danii wszystkim dzieciom oferuje się szczepienia przeciwko wielu chorobom zakaźnym. To choroby niebezpieczne dla organizmu. W najgorszym przypadku mogą nawet doprowadzić do śmierci.

Dzieci pierwsze szczepienie przyjmują w wieku 3 miesięcy, a ostatnie – po ukończeniu 12. roku życia.

Dla wszystkich z nich szczepienia są dobrowolne i darmowe. Kiedy przyjdzie pora zaszczepienia dziecka, rodzic otrzyma powiadomienie w skrzynce cyfrowej. Wtedy musi samodzielnie umówić się na szczepienie u lekarza.

Kiedy zaszczepić dziecko?

Oto szczepienia i terminy zalecane przez duńskie ministerstwo zdrowia. Ważne jest, aby dziecko zostało zaszczepione jak najbliżej zalecanej pory. Szczepieniu dziecka często towarzyszy badanie ogólne u lekarza rodzinnego.

3 miesiące

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, grypie typu B (bakterii Hib) i pneumokokom

5 miesięcy

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, grypie typu B (bakterii Hib) i pneumokokom

Badanie

12 miesięcy

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, grypie typu B (bakterii Hib) i pneumokokom

Badanie

15 miesięcy

Szczepienie MMR przeciwko odrze, śwince i różyczce

4 lata

Szczepienie MMR przeciwko odrze, śwince i różyczce

Badanie

5 lat

Szczepienia przypominające przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i polio

Badanie

12 lat

Dwukrotne szczepienie przeciwko rakowi szyjki macicy, rakowi odbytu i brodawkom narządów płciowych (czyli przeciwko HPV)

Pytania i odpowiedzi na temat szczepień

Jakich skutków ubocznych można spodziewać się po szczepieniu?

Po szczepionkach, podobnie jak po lekach, mogą pojawić się działania niepożądane. W większości przypadków przebiegają one łagodnie i szybko przemijają. Najczęstsze działania niepożądane to gorączka, obrzęk, zaczerwienienie i tkliwość wokół miejsca wstrzyknięcia. U niektórych dzieci mogą wystąpić: drażliwość, senność, niespokojny sen, biegunka i mniejszy apetyt. Takie skutki uboczne szybko znikają.

Rzadko występują reakcje alergiczne. Niekiedy w miejscu uktucia pod skórą może pojawić się guzek. Mogą wystąpić swędzenie i wysypka. Wynika to z reakcji układu odpornościowego. To objaw nieszkodliwy, który minie.

Łagodne objawy przypominające objawy odry, świnki i różyczki mogą wystąpić tydzień lub dwa tygodnie po przyjęciu zwłaszcza szczepionki MMR, którą dziecku podaje się odpowiednio w wieku 15 miesięcy i 4 lat. Są to choroby, przeciwko którym dziecko jest szczepione. Objawy mogą pojawić się z powodu tego, że w szczepionce znajduje się żywy, ale osłabiony wirus, który może wywołać łagodne objawy przypominające te spowodowane przez naturalny wirus.

Czy można przelożyć szczepienie na później, na przykład w przypadku choroby?

Ważne jest, aby dziecko otrzymało szczepienia jak najbliżej zalecanego terminu. Zapewni mu to najlepszą ochronę. Dotyczy to zwłaszcza szczepień podawanych bardzo małym dzieciom w wieku 3, 5 i 12 miesięcy, by chronić je przed takimi chorobami jak krztusiec. Nieszczepionemu dziecku w tym wieku grozi zachorowanie na tę chorobę, która może mieć ciężki przebieg.

Termin szczepienia można przelożyć, jeśli na przykład dziecko jest chore i ma gorączkę. Jednak można je zaszczepić, kiedy jest przeziębione. Porozmawiaj z lekarzem, który doradzi, czy szczepienie można przelożyć na później.

Co zrobić, jeśli moje dziecko nie przyjęło szczepienia w zalecanym terminie?

Dowiedz się u lekarza, czy takie szczepienie można uzupełnić. Na stronie internetowej sundhed.dk można sprawdzić szczepienia przyjęte przez dziecko i dla niego zaplanowane.

Jak działa szczepionka?

Dzięki szczepionce układ odpornościowy organizmu ma kontakt z nieaktywnymi lub osłabionymi cząstkami wirusa lub bakterii (antygenami), które nie mogą wywołać choroby. Jednak dzięki nim układ odpornościowy zareaguje tak, jakby miał do czynienia z prawdziwym wirusem, i w obronie wytworzy przeciwciała. Dlatego u dziecka po szczepieniu może wystąpić stan podgorączkowy.

Układ odpornościowy zapamiętuje to i chroni dziecko przy kolejnym kontakcie z wirusem czy bakterią. Organizm rozpoznaje i zabija wirusa lub bakterię, dzięki czemu dziecko nie choruje. Zdolność organizmu do zapamiętywania różnych szczepień jest różna. Dlatego niektóre szczepienia np. przeciwko tężcowi i błonicy trzeba powtarzać po kilku latach.

W którym miejscu na ciele dziecka podaje się zastrzyk?

Małe dzieci szczepi się w udo, a starsze w górną część ramienia. Zależy to od szczepionki i opinii lekarza.

Które szczepienia są dla dzieci obowiązkowe?

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i grypie typu B (bakterii Hib)

Szczepionki przeciwko tym chorobom podawane są w jednym preparacie do wstrzyknięcia. Aplikuje się go w tym samym czasie, co szczepionkę przeciwko pneumokokom, która jest szczepionką pojedynczą. Takie dwa zastrzyki są podawane przez lekarza w różne miejsca ciała dziecka, zazwyczaj na zewnątrz każdego uda.

Kiedy?

Dzieci powinny się szczepić przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i grypie typu B (bakterii Hib) w wieku **3, 5 i 12 miesięcy**.

Kiedy ukończą **5 lat** powinny otrzymać dawki przypominające.

Błonica

Błonica to zakaźna infekcja dróg oddechowych, przenoszona drogą kropelkową np. podczas kaszlu i kichania. Choroba ta może spowodować silny ból gardła, który w najgorszym przypadku może zagrażać życiu dziecka.

Tężec

Tężec wywołują bakterie znajdujące się w glebie, które mogą dostać się do organizmu np. przez otwartą ranę. Tężec może powodować sztywność mięśni i drgawki, które w skrajnych przypadkach mogą uszkodzić mózg lub spowodować śmierć.

Krztusiec (koklusz)

Krztusiec to bardzo zaraźliwa choroba, w trakcie której mogą pojawić się gwałtowne i długotrwałe ataki kaszlu. Są one dla małych dzieci wyczerpujące i w najgorszych przypadkach mogą powodować duszność. W bardzo rzadkich przypadkach krztusiec może zagrażać życiu jeszcze niezaszczepionych niemowląt.

Polio (paraliż dziecięcy)

Polio to ostra infekcja wirusowa układu nerwowego. W najgorszym przypadku może spowodować trwałe paraliż i zagrażać życiu dziecka, jeśli dojdzie do paraliżu narządów układu oddechowego.

Zapalenie opon mózgowych i inne poważne choroby spowodowane przez bakterię Hib

Hib (haemophilus influenzae typu b) to bakteria, która szczególnie u małych dzieci może powodować poważne choroby zagrażające życiu np. zapalenie opon mózgowych (zapalenie błon ochronnych otaczających mózg i rdzeń kręgowy) oraz ciężki ból gardła.

Zapalenie opon mózgowych wywołane przez bakterię Hib może również prowadzić do trwałych urazów, takich jak upośledzenie słuchu czy uszkodzenie mózgu. W najgorszym przypadku może być śmiertelne. Przez dokuczliwy ból gardła dziecko może mieć trudności z oddychaniem. W najgorszym scenariuszu z powodu obrzęku może dojść do zablokowania dróg oddechowych.

Szczepienia przeciwko pneumokokom

Szczepionkę przeciwko chorobie pneumokokowej podaje się w tym samym czasie, co szczepionkę przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i bakterii Hib. Takie dwa zastrzyki są podawane przez lekarza w różne miejsca ciała dziecka, zwykle na zewnątrz obu ud.

Kiedy?

Szczepienie przeciwko chorobie pneumokokowej podaje się dziecku w wieku **3, 5 i 12 miesięcy**.

Bakteria pneumokokowa może prowadzić do ostrego zakażenia ucha środkowego (zapalenie ucha środkowego) i zakażenia zatok (zapalenie zatok), które rzadko mają poważny przebieg. Jeśli jednak bakteria przedostanie się do krwiobiegu, może niekiedy spowodować poważne choroby, takie jak zapalenie opon mózgowych (zapalenie błon ochronnych otaczających mózg i rdzeń kręgowy) czy zakażenie krwi, które w rzadkich przypadkach mogą zagrażać życiu dziecka. Szczepienie pomaga również chronić osoby starsze i słabsze, które są bardziej narażone na poważne choroby wywołane przez bakterię pneumokokową.

Szczepienia (MMR) przeciwko odrze, śwince i różyczce

Kiedy?

Szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce, zwane także szczepieniem MMR, podaje się dziecku w wieku **15 miesięcy i 4 lat**.

Odra

Odra to bardzo zakaźna choroba, która w rzadkich przypadkach może przebiegać poważnie i na przykład prowadzić do zapalenia opon mózgowych (zapalenia błon ochronnych otaczających mózg i rdzeń kręgowy). Może przez to dojść do trwałego uszkodzenia mózgu, głuchoty i w najpoważniejszych przypadkach śmierci.

Przed erą szczepionek większość dzieci w Danii chorowało na odrę. Z czasem jej przypadki pojawiały się niezwykle rzadko, jednak nadal często występuje ona w kilku krajach w Europie i poza nią.

Dorośli, którzy nie chorowali wcześniej na odrę lub nie zostali przeciwko niej zaszczepieni, mogą zaszczepić się bezpłatnie.

Świnka

Świnkę powoduje wirus, który może wywołać stan zapalny i obrzęk gruczołów ślinowych, lekką gorączkę i uczucie niepokoju. W rzadkich przypadkach może on prowadzić do zapalenia opon mózgowych (zapalenia błon ochronnych otaczających mózg i rdzeń kręgowy), które w najcięższych przypadkach może być śmiertelne.

Świnka może powodować zapalenie jąder u chłopców w okresie dojrzewania lub po tym okresie. Może to przejściowo lub trwale zmniejszyć produkcję nasienia, co może obniżyć zdolność do posiadania dzieci.

Różyczka

Różyczkę powoduje wirus, który u dzieci wywołuje chorobę o łagodnym przebiegu. Występują stan podgorączkowy, objawy przypominające przeziębienie i czerwona wysypka. Szczepimy dzieci przeciwko różyczce, aby zapobiec zachorowaniu i zakażeniu kobiet w ciąży. Jeśli kobieta zachoruje na różyczkę w pierwszej połowie ciąży, mogą wystąpić poważne wady rozwojowe płodu.

Kobiety w wieku rozrodczym mogą być również szczepione przeciwko różyczce bezpłatnie, jeśli jeszcze na nią nie chorowały lub nie zostały przeciwko niej zaszczepione.

Różyczka nie występuje już w Danii.

Szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy, rakowi odbytu i brodawkom narządów płciowych (czyli przeciwko HPV)

Kiedy?

Szczepienie przeciwko HPV jest zalecane zarówno dla chłopców, jak i dziewcząt w wieku **12 lat**.

Dziecko musi przyjąć 2 szczepienia w odstępie minimum 5 miesięcy, a maksymalnie 13 miesięcy.

Jeśli tak się nie stanie lub jeśli dziecko skończyło 15 lat przed podaniem pierwszej szczepionki, łącznie należy podać 3 dawki.

HPV to wirus przenoszony głównie poprzez kontakty seksualne. Dlatego najlepiej jest się zaszczepić przed inicjacją seksualną. Zakażenie HPV występuje powszechnie, zwłaszcza u młodych ludzi. Często zakażenie nie ma żadnych objawów i w większości przypadków infekcja HPV ustępuje sama. Jednak u niektórych osób wirus nie znika i może powodować zmiany komórkowe, które w późniejszym wieku mogą powodować raka. Niektóre typy HPV mogą prowadzić do pojawienia się brodawek na narządach płciowych. Mogą też powodować raka szyjki macicy lub rzadsze typy raka, takie jak nowotwór odbytnicy.

Infekcję może wywołać wiele rodzajów HPV. Szczepienie chroni przed tymi odmianami HPV, które powodują większość przypadków pojawienia się raka.

Więcej informacji

Więcej o duńskim programie szczepień dzieci i chorobach, przeciwko którym szczepimy, można znaleźć na stronie internetowej duńskiego ministerstwa zdrowia:

www.sst.dk/da/boernevaccination

Health for all ♥ + ●